

FÓKUSZPONT

EGY TRAGÉDIA TANULSÁGAI

Sokkolta a francia és az európai közvéleményt a június 8-i eset, amikor egy szíriai férfi késsel sebesített meg hat embert, köztük négy kisgyereket a kelet-franciaországi Annecy városában. A tragikus eset jól mutatja, hogy sem az eddig életben lévő tagállami szabályozások, sem az elfogadott közös európai menedékkérendszer nem tartalmaz garanciákat, melyekkel elejét lehet venni a hasonló tragédiáknak.

Abdalmasih H. 2013 novemberében érkezett Svédországba, ahol a szíriai keresztények körében népszerű, (akkor még) 50 ezer fős Trollhättan városban telepedett le. 2015-ben 163 ezer menedékkérő érkezett Svédországba, ami sokként érte a társadalmat. 2016 júniusában ezért a svéd parlament döntést hozott, melynek értelmében a hatóságok felfüggesztették az állandó tartózkodási engedélyek kibocsátását, melyek helyett immár csak 3 évre szóló, ideiglenes oltalmazotti státuszt ítélték meg a menedékkérőknek. A döntés nyomán Abdalmasih H. státusza is bizonytalanná vált közéleti távon.

A férfi svéd és angol nyelvet tanult egy külföldiek számára létrehozott intézményben. A hatóságoknak egy alkalommal került a látókörébe, miután a törvényeket megszegve párhuzamosan vette igénybe a munkanélkülieknek járó segélyt és a diákoknak járó ösztöndíjat. A helyi bíróság akkor felfüggesztett szabadságvesztéssel és pénzbírással sújtotta. Keresztény vallása okszerűtlenné tette nemzetbiztonsági megfigyelését.

Abdalmasih H. 2017-ben próbálkozott először állampolgárság megszerzésével, sikertelenül. 2018-ban feleségül vett egy már svéd állampolgársággal rendelkező szíriai nőt, és született egy kislányuk. Mivel állandó munkahellyel nem rendelkezett, a rákövetkező években két alkalommal utasították

vissza állampolgársági kérelmét. Felesége szerint Abdalmasih H.-t frusztrálta az állandó bizonytalanság, ezért más európai országokban, valamint Malajziában és Izraelben akart próbálkozni. Miután felesége nem volt hajlandó vele menni, 2022 végén egyedül költözött Franciaországba, amit legálisan megtehetett, hiszen a svéd oltalmazotti státusz útlevélet nem ad ugyan, de a schengeni övezeten belül szabad mozgást biztosít. November 28-án Franciaországban is menedékkérelmet adott be, amit azonban 2023. április 26-án elutasítottak, miután Svédországban már rendelkezett tartózkodási engedéllyel. Erről az értesítést június 4-én, négy nappal az ámokfutása előtt kapta meg elektronikusan.

A tragédia az európai rendszer(ek) számos hiányosságára rámutat. Csak 2022-ben 881 ezer menedékkérelmet adtak be különböző európai országokban, melyek közül 384 ezret bíraltak el pozitívan. A maradásra jogosultak többsége (országától függően) már nem menekültstátuszt, hanem 2-3 évre szóló ideiglenes oltalmazotti státuszt kap, így ezzel a papírral gyakorlatilag egy bizonytalan időszakba lép, hosszú távú tervezésre képtelenné válik. Ennyi ember szociális gondozására, pláne pszichológiai vizsgálatára nincs kapacitás, így a migránsok jellemzően egyedül küzdenek meg problémáikkal, aminek beláthatatlan következményei lehetnek. Kisebb bűncselekmények elkövetése esetén nem vesztik el menekült- vagy oltalmazotti státuszukat, így a törvényeknek nincs visszatartó erejük. A kitoloncolás továbbra is lehetetlen, ha a migráns hazája veszélyes országnak minősül. A menekültek és oltalmazottak a schengeni övezeten belül jellemzően szabadon mozoghatnak.